
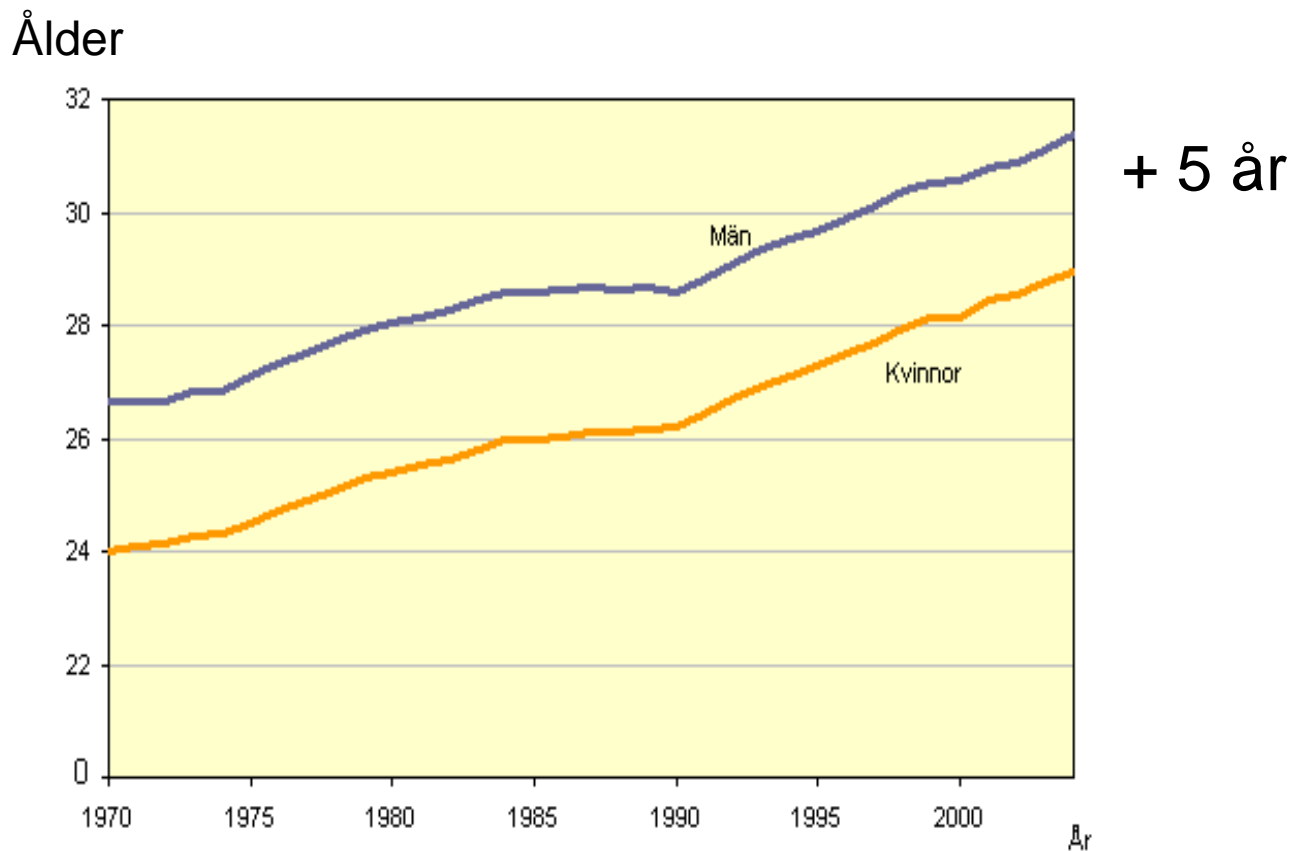
Äldre förstföderskor- ett problem?

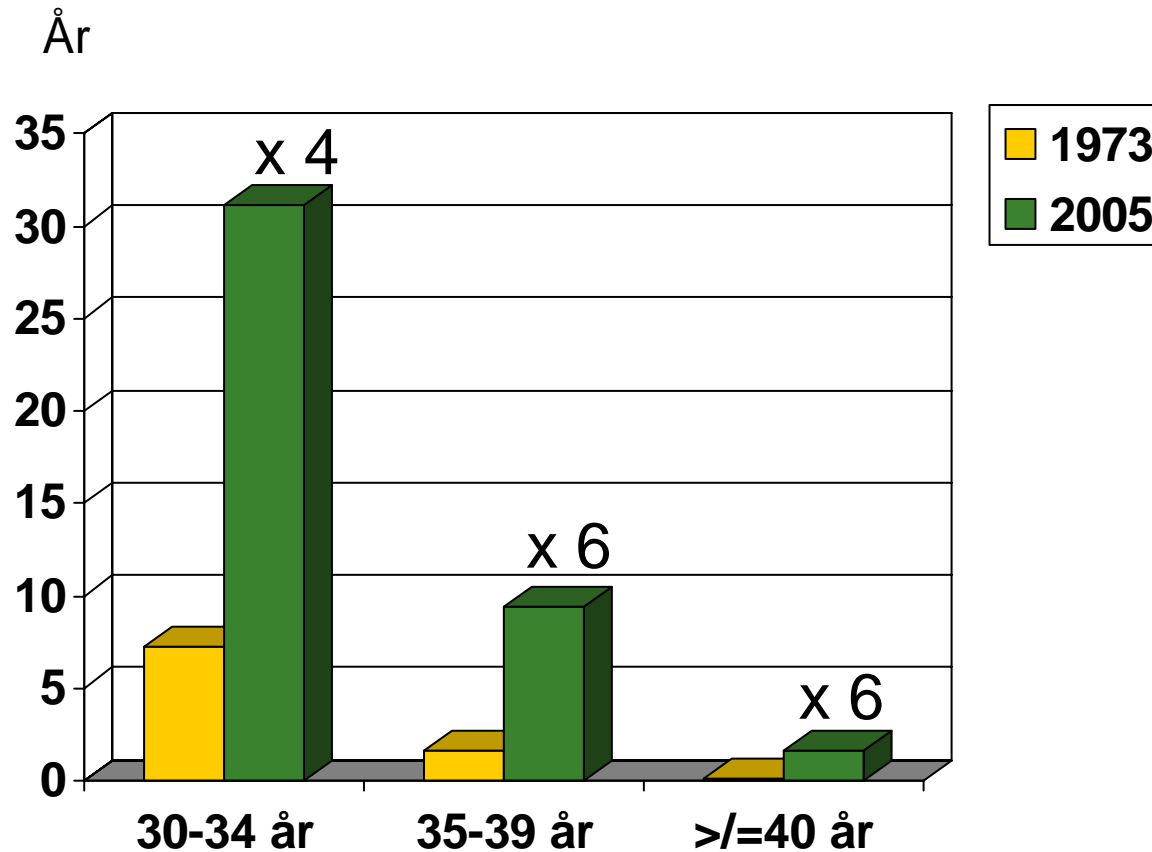
Ulla-Britt Wennerholm
Sahlgrenska Universitetssjukhuset
Göteborg

Graviditet och livsstil
Symposium Riksstämman 2007

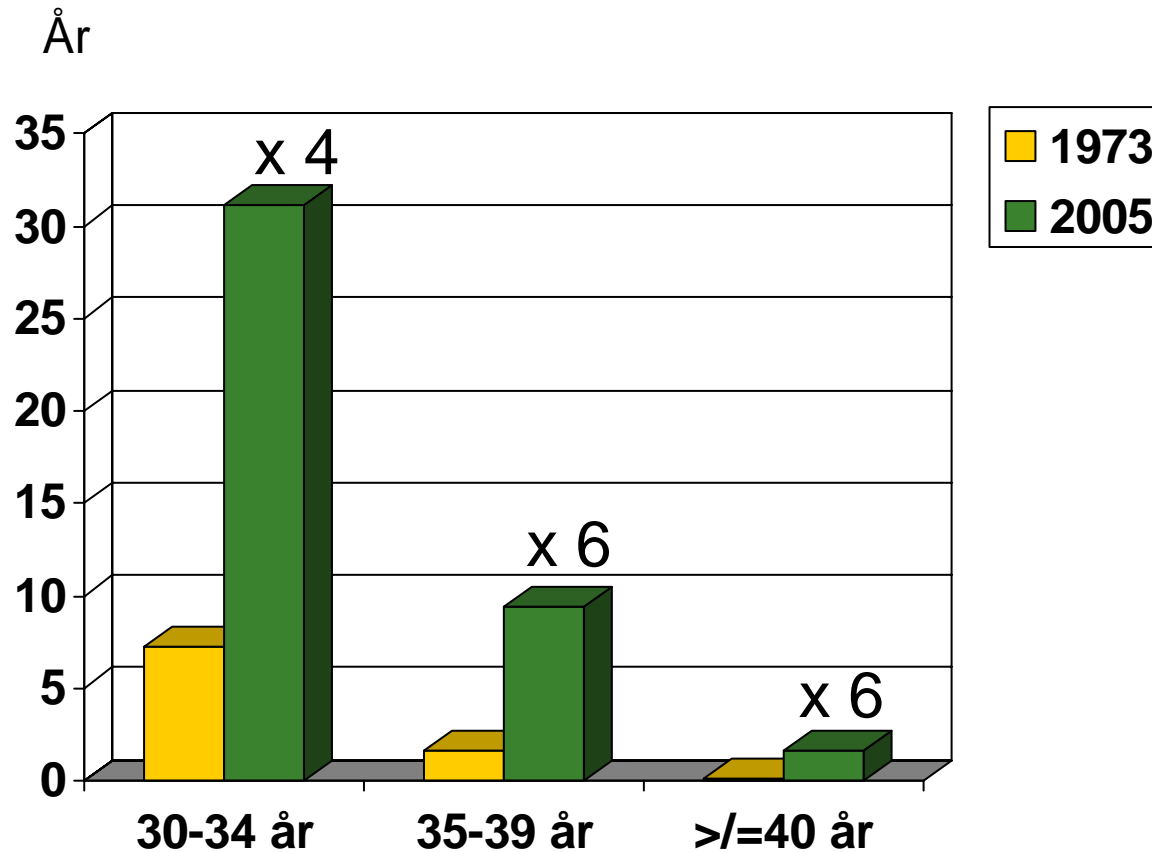
Medelålder vid första barnets födelse Sverige 1970-2004

Åldersfördelning förstföderskor Sverige 1973 - 2005

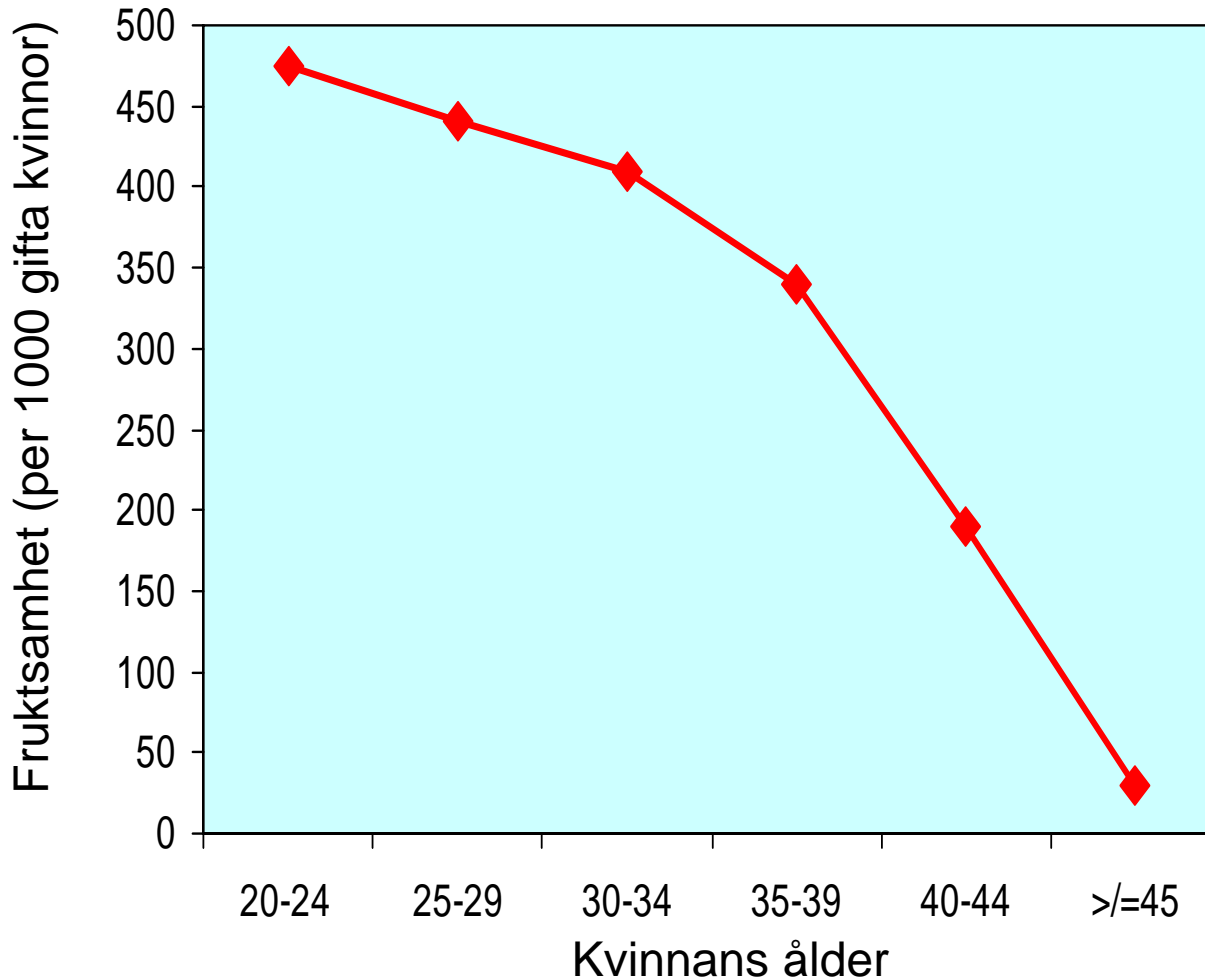

Åldersfördelning förstföderskor Sverige 1973 - 2005

2005:
44% $\geq$ 30 år
11% $\geq$ 35 år

Ålder och kvinnlig fruktsamhet

Ålder och kvinnlig fruktsamhet

"Female fecundity as a function of age: result of artificial insemination in 2193 nulliparous women with azoospermic husbands"

Schwartz & Mayaux, NEJM, 1982

Givarinsemination till "frisk kvinna":

Graviditetsfrekvens efter 1 år

Kvinnans ålder:

< 30 år	74%
31-35 år	62%
36-41 år	56%

Orsaker till nedsatt fruktsamhet hos äldre kvinnor

■ Fysiologiskt åldrande

	Antal oocyter
□ Grav. v. 20	6-7 milj.
□ Födelse	1-2 milj.
□ Menarche	250 000
□ 37 år	25 000
□ Menopaus	100-1000

Orsaker till nedsatt fruktsamhet hos äldre kvinnor

■ Fysiologiskt åldrande

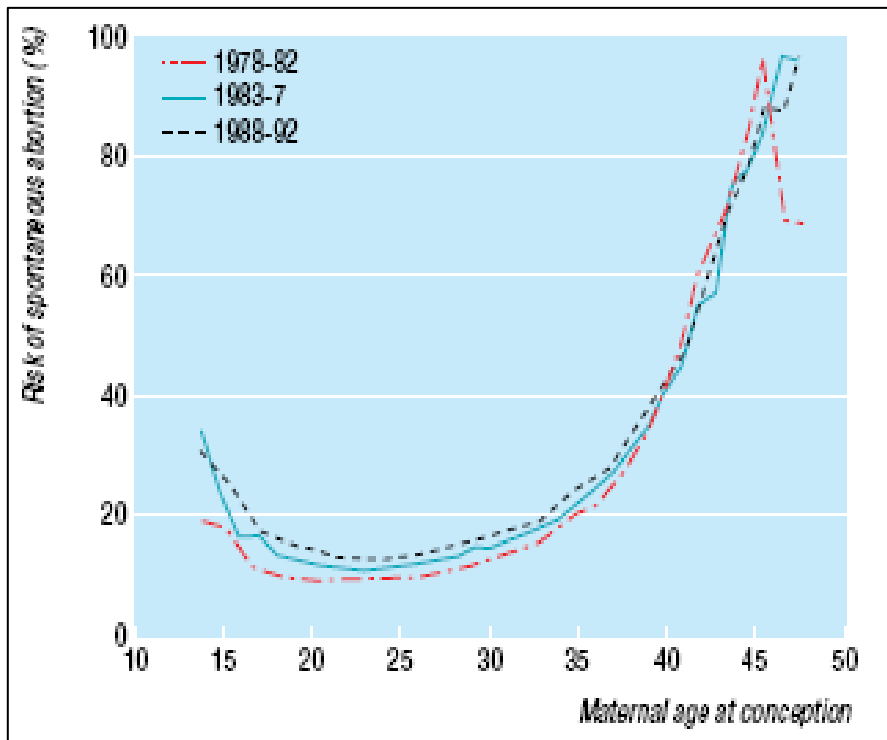
	Antal oocyter
□ Grav. v. 20	6-7 milj.
□ Födelse	1-2 milj.
□ Menarche	250 000
□ 37 år	25 000
□ Menopaus	100-1000

■ Ökad risk för patologi

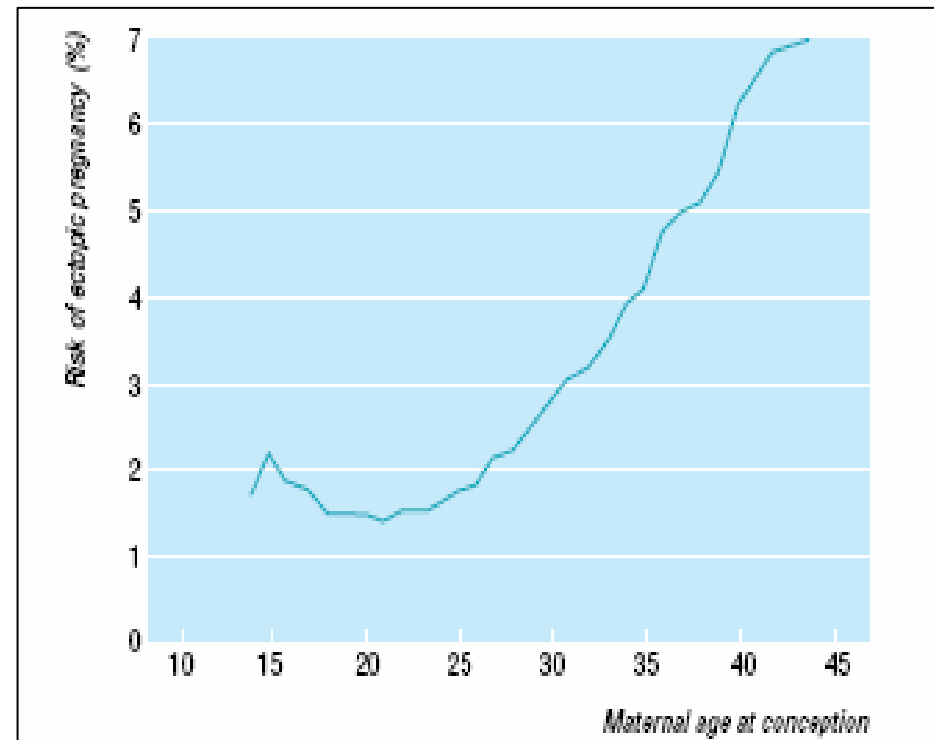
- Prematur menopaus
- STD
- Salpingiter
- Endometrios
- Myom
- Cervixdysplasi

- Obesitas

Maternell ålder och risk för spontan abort och extrauterin graviditet

Danmark, 1978-1992, 632 272 kvinnor, 1.2 milj. graviditeter

Spontan abort

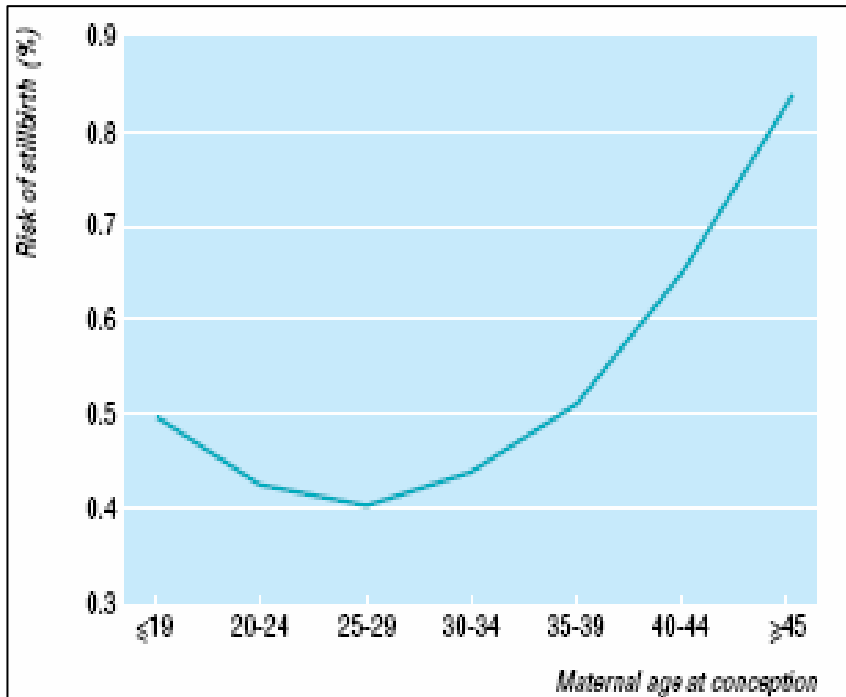
Extrauterin graviditet

Maternell ålder och risk för kromosomala avvikelser hos levande födda barn

Maternell ålder vid förlossning	Risk för Downs syndrom	Risk för någon kromosomavvikelse
20	1/1667	1/526
25	1/1200	1/476
30	1/952	1/385
35	1/378	1/192
40	1/106	1/66
45	1/30	1/21

Maternell ålder och fosterdöd

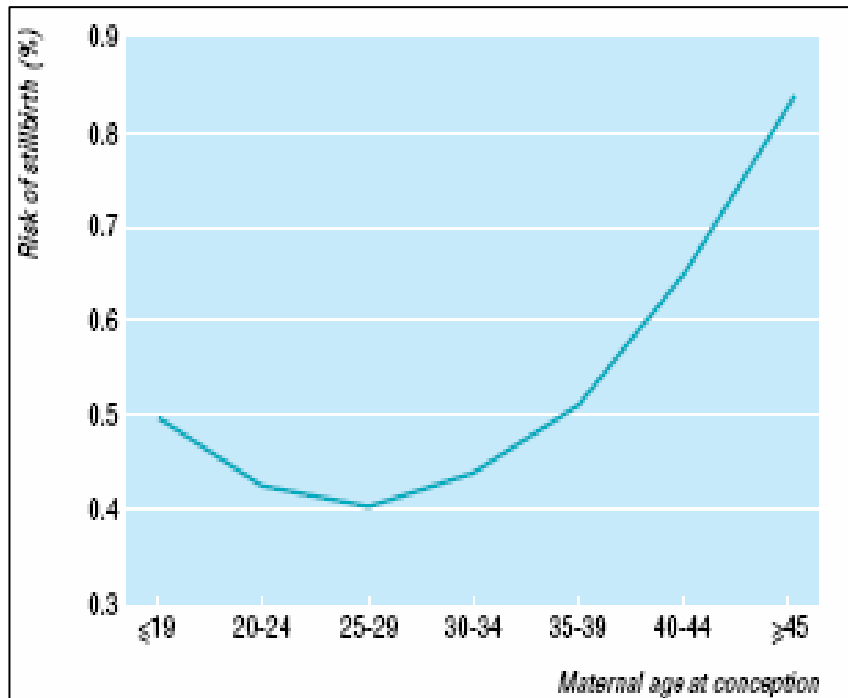
Danmark, 1978-1992, 632 272 kvinnor, 1.2 milj. graviditeter

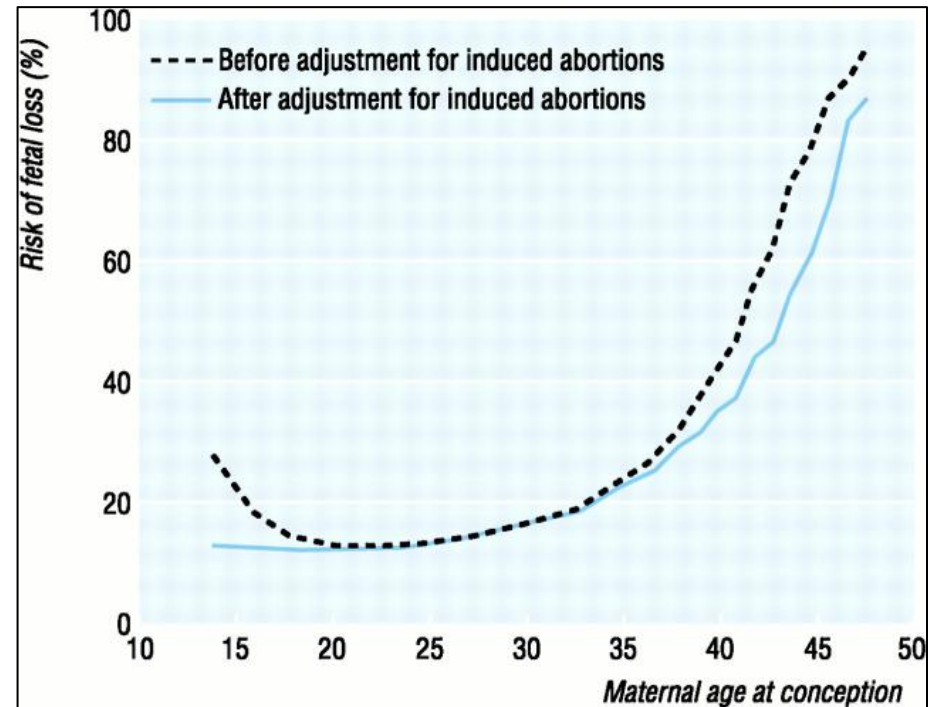
Intrauterin fosterdöd efter
graviditetsvecka 20

Maternell ålder och fosterdöd

Danmark, 1978-1992, 632 272 kvinnor, 1.2 milj. graviditeter

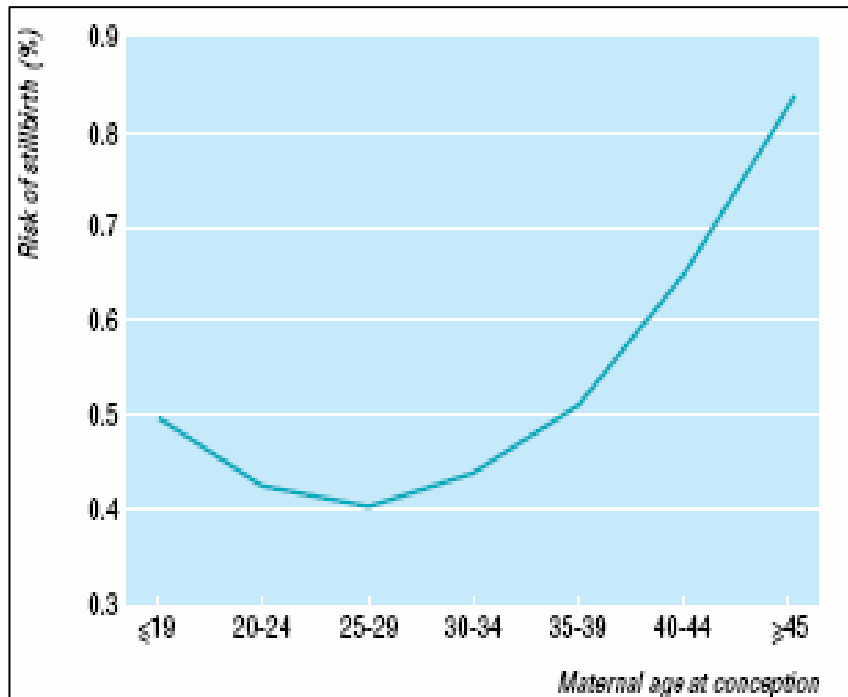
Intrauterin fosterdöd efter graviditetsvecka 20

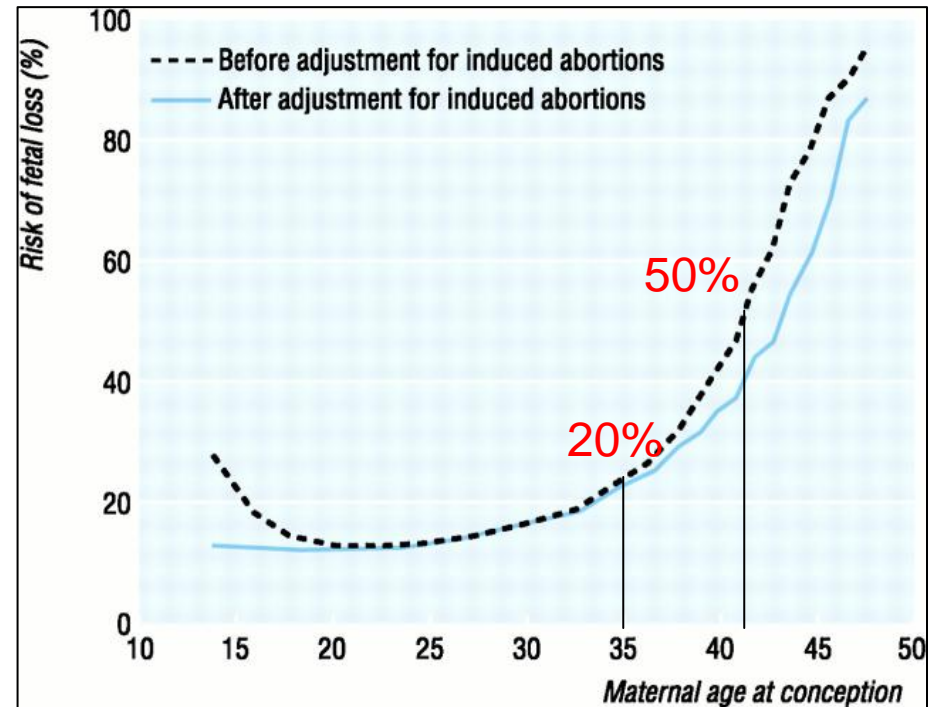
Spontanabort, extrauterin graviditet och intrauterin fosterdöd

Maternell ålder och fosterdöd

Danmark, 1978-1992, 632 272 kvinnor, 1.2 milj. graviditeter

Intrauterin fosterdöd efter graviditetsvecka 20

Spontanabort, extrauterin graviditet och intrauterin fosterdöd

Maternell ålder och intrauterin fosterdöd

Montreal, 1978-1993, 54,680 förlossningar

	20-29 år Adj. OR*	35-39 år Adj. OR*	≥40 år Adj. OR*
Intrauterin fosterdöd	1.0	1.9 (1.3-2.7)	2.4 (1.3-4.5)

*Adj. diabetes, hypertoni, tidigare obstetrisk anamnes, flerbörd mm.

Maternell ålder och obstetriska komplikationer, Sverige, 1987-2001

MFR: 1,566,313 förlossningar

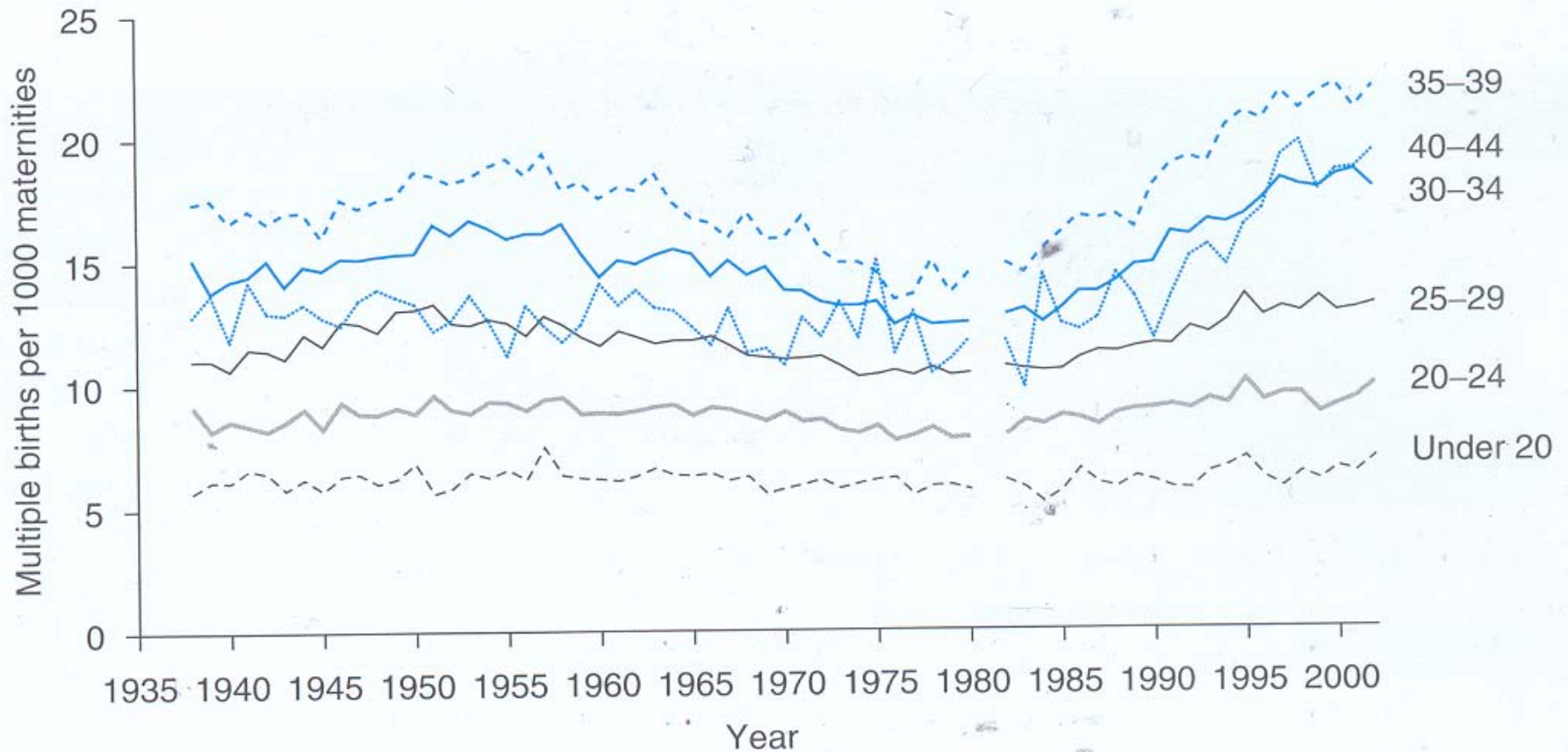
Prematurbörd, graviditetsdiabetes och preeklampsi vanligare hos kvinnor 40-44 år och ≥ 45 år jämfört med kvinnor 20-29 år

	20-29 år Adj. OR*	40-44 år Adj. OR*	≥ 45 år Adj. OR*
Intrauterin fosterdöd	1.0	2.1 (1.5-1.9)	3.8 (2.3-6.4)
Perinatal mortalitet	1.0	1.7 (1.5-1.9)	2.5 (1.5-4.0)

*adj. paritet, civilstånd, missbildningar, rökning, maternell sjukdom, flerbörd

Maternell ålder och flerbörd

England & Wales 1938-2002

Ålder och maternell risk: UK, 1988-1997

Enkelbörd, n = 385 120

	18-34 år Adj. OR*	35-40 år Adj. OR*	>40 år Adj. OR*
Grav.diabetes	1.0	2.6	4.0
Previa	1.0	1.9	3.1
Sätesändläge	1.0	1.4	1.7
Instrumentell förlossning	1.0	1.5	1.6
Elektivt sectio	1.0	1.8	2.7
Akut sectio	1.0	1.6	2.2
Postpartumblöd- ning > 1000 ml	1.0	1.3	1.6

*adj. BMI, ras, paritet, obstetrisk anamnes

Jolly et al, Hum Reprod, 2000

Ålder och maternell risk: UK, 1988-1997

Enkelbörd, n = 385 120

	18-34 år Adj. OR*	35-40 år Adj. OR*	>40 år Adj. OR*
Grav.diabetes	1.0	2.6	4.0
Previa	1.0	1.9	3.1
Sätesändläge	1.0	1.4	1.7
Instrumentell förlossning	1.0	1.5	1.6
Elektivt sectio	1.0	1.8	2.7
Akut sectio	1.0	1.6	2.2
Postpartumblöd- ning > 1000 ml	1.0	1.3	1.6

*adj. BMI, ras, paritet, obstetrisk anamnes

Jolly et al, Hum Reprod, 2000

Maternell ålder och risker för barnet: UK, 1988-1997

Enkelbörd, n = 385 120

	18-34 år Adj. OR*	35-40 år Adj. OR*	>40 år Adj. OR*
Prematurbörd < 37 veckor	1.0	1.2	1.4
Prematurbörd < 32 veckor	1.0	1.4	1.6
SGA	1.0	1.3	1.5
LGA	1.0	1.2	1.3
Fördel amning	1.0	1.8	1.6

*adj. BMI, ras, paritet, obstetrisk anamnes

Ålder och maternell risk:

Förstföderskor, n = 8 079 996, USA, 1995-2000

	30-34 år Adj. OR*	35-39 år Adj. OR*	40-44 år Adj. OR*	≥45 år Adj. OR*
Diabetes inkl. grav.diabetes	1.0	1.4	1.8	2.2
Essentiell hypertoni	1.0	1.7	2.7	3.7
Preeklampsi	1.0	1.1	1.3	1.6

*adj. ras och rökning

Luke et al, Hum Reprod, 2007

Ålder och maternell risk:

Förstföderskor, n = 8 079 996, USA, 1995-2000

	30-34 år Adj. OR*	35-39 år Adj. OR*	40-44 år Adj. OR*	≥45 år Adj. OR*
Induktion	1.0	1.1	1.2	1.3
Dystoci	1.0	1.2	1.3	1.4
Blödning inkl previa, ablatio	1.0	1.1	1.2	1.5
Säte/abnorm bjudning	1.0	1.1	1.2	1.3
Sectio	1.0	1.4	2.0	3.1

*adj. ras och rökning

Luke et al, Hum Reprod, 2007

Maternell ålder och risker för barnet: Förstföderskor, n = 8 079 996, USA, 1995-2000

	30-34 år Adj. OR*	35-39 år Adj. OR*	40-44 år Adj. OR*	≥45 år Adj. OR*
Prematurbörd < 32 veckor	1.0	1.3	1.7	2.1
Spädbarns- död < 1 år	1.0	1.3	1.4	1.5

*adj. ras och rökning

Maternell ålder och obstetriska komplikationer, enkelbörd, n = 36 056, USA, 1999-2002

	< 35 år Adj. OR	35-39 år Adj. OR	≥40 Adj. OR
Spontanabort	1.0	2.0	2.4
Grav. diabetes	1.0	1.8	2.4
Previa	1.0	1.8	2.8
Ablatio	1.0	1.3	2.3
Sectio	1.0	1.6	2.0

Adj. paritet, BMI, ras, utbildning, civilstånd, rökning, interkurrent sjukdom, obst. anamnes, ART

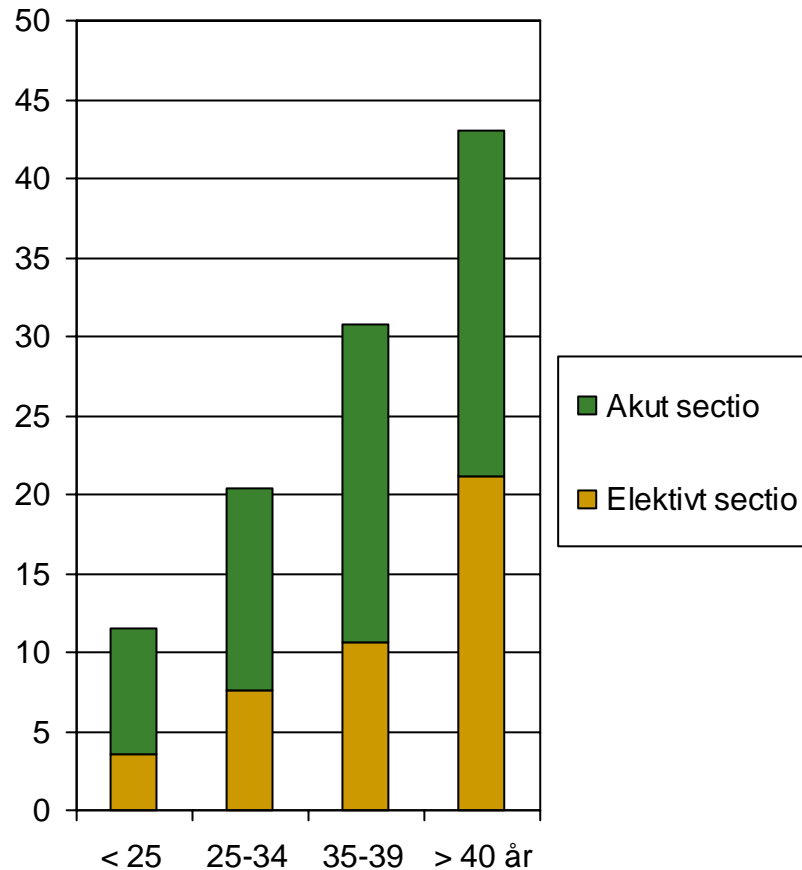
Maternell ålder och obstetriska komplikationer, enkelbörd, n = 36 056, USA, 1999-2002

	< 35 år Adj. OR	35-39 år Adj. OR	≥40 Adj. OR
Kromosom- avvikelse	1.0	4.0	9.9
Missbildning	1.0	1.4	1.7
< 37 veckor	1.0	1.0	1.4
< 2500 g	1.0	1.1	1.6
Perinatal mortalitet	1.0	1.1	2.2

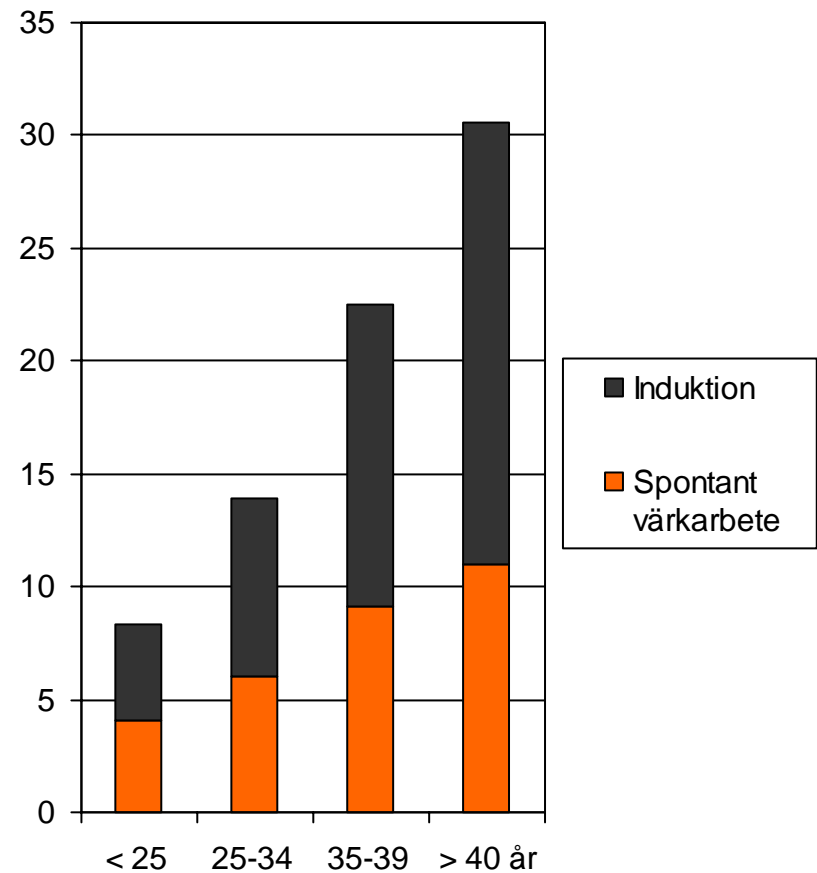
Adj. paritet, BMI, ras, utbildning, civilstånd, rökning, interkurrent sjukdom, obst. anamnes, ART

Ålder, förstföderskor och sectio

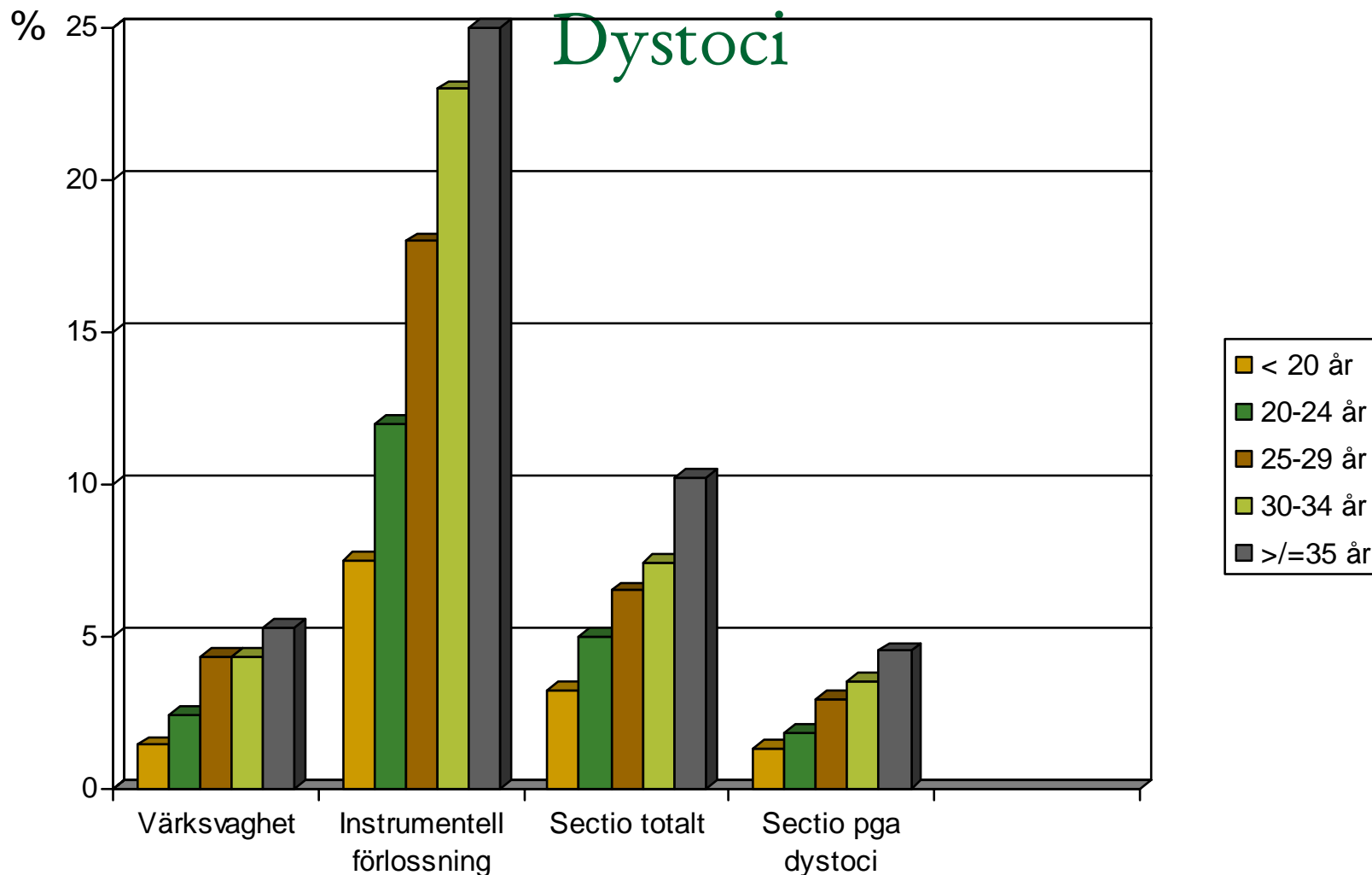
% sectio totalt

% sectio efter induktion/spontana värkar

Förstföderskor, ålder och obstetriska komplikationer

AFTONBLADET

SVENSKA REKORDMORSAN Samiras tvillingfödelse i en ålder då andra blir far- eller morföräldrar har väckt en enorm uppmärksamhet både i Sverige och i Israel.

2003

2006

Världens äldsta mamma: 67 år

INTE ÄLDST LÄNGRE Världens näst äldsta mamma, Adriana Iliescu, stoltserade med sin bedrift inför världens fotografer. Men den nyblivna rekordinnehavaren är hittills anonym.

Förstföderskan fick tvillingar med kejsarsnitt på sjukhus i Barcelona

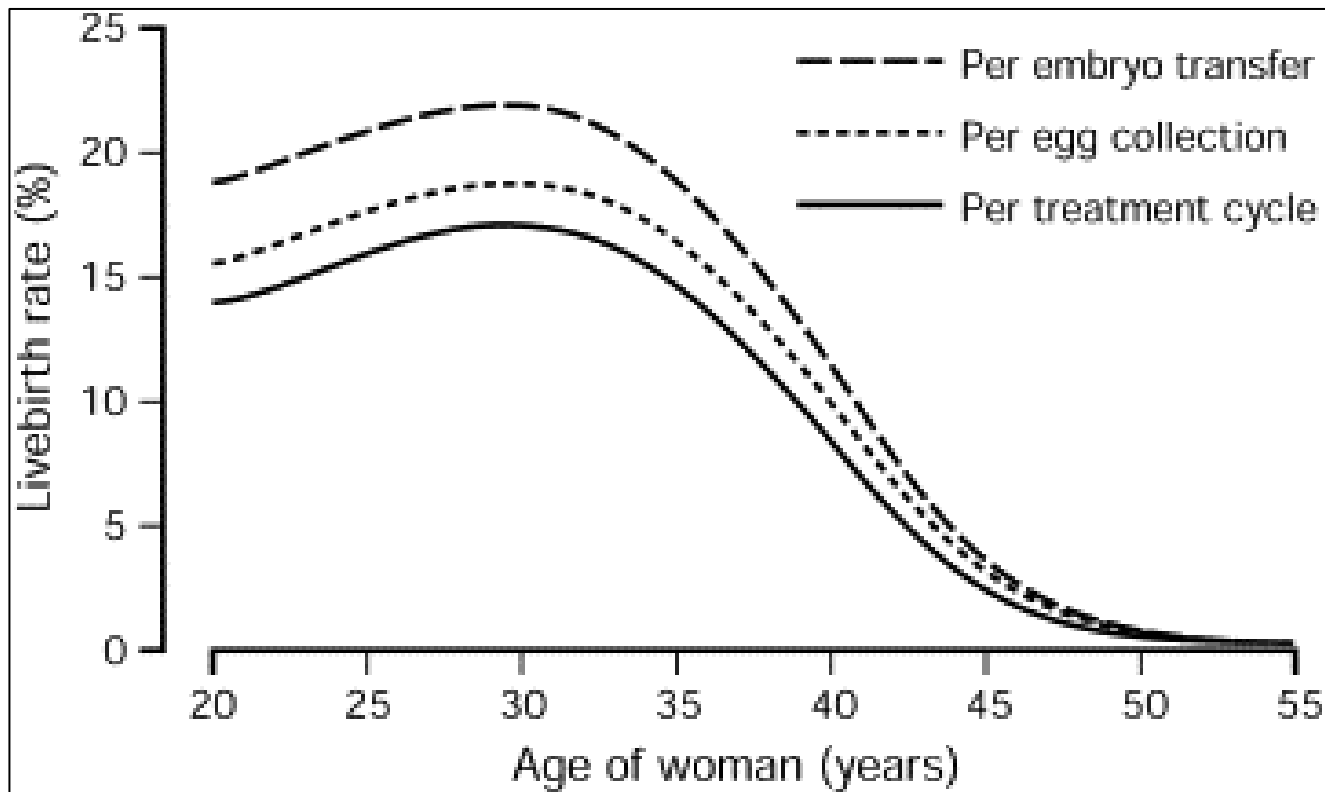
En 67-årig kvinna blev på lördagen världens äldsta mamma när hon födde tvillingar på ett sjukhus i Barcelona.

Bebisarna förlöstes med kejsarsnitt och mår enligt sjukhuset väl, men ligger nu i kuvös.

Barn efter 50?

- Äggdonation, 77 friska kvinnor 50-63 år, USA, 1991-2001
  - 55% levande födda barn
  - Flerbörd 31%
  - Preeklampsi 35% (≥ 55 år 60%)
  - Diabetes 20% (≥ 55 år 40%)
  - Sectio 78%
  - Graviditetslängd: 38.4, 35.8, 32.2 veckor
- Allvarliga komplikationer: PPRM v 29, akut svår preeklampsi v 30, placenta accreta med hysterectomi, placenta previa med blodtransfusion

Maternell ålder och IVF

Maternell ålder och IVF

Ålder	% levande födda barn	% äggdonation
26-29	34	2
30-35	36	2
36-40	26	6
> 40	15	55

Data från HFEA 1991-2003, UK och Nwandison Fetal and Maternal Med, 2007

IVF och perinatala komplikationer

Flerbörd största problemet!

USA 2004 32%

Wright et al, MMWR Surveill Summ, 2007

Europa 2003 23%

Nyboe Andersen et al, Hum Reprod, 2007

Sverige 2004 5%

IVF tvillingar vs. spontana tvillingar

Prematurbörd 32-36 veckor OR 1.5 (1.1-2.1)

Vård på neonatalavdelning OR 2.2 (1.6-3.0)

Mc Donald et al AJOG, 2005

IVF enkelbörd vs. spontan graviditet. Perinatale komplikationer. Meta-

analyser

	McDonald, 2005 OR	Hemmerhorst, 2004 OR	Jackson, 2004 OR
Perinatal mortalitet	2.4	1.7	2.2
< 32 veckor	3.0	3.3	3.1
< 1500g	3.8	3.0	2.7
SGA	1.6	1.4	1.6
Missbildningar	1.4	NA	NA

Äldre mammor

Effekter på frekvens prematurbörd och låg födelsevikt i populationen

Kanada 1990-1996

Mammor ≥ 35 år ökade med 51% (8.4%-12.6%)

”Population attributable risk” (PAR):

	PAR %
< 2500 g	78
< 37 veckor	36
Tvillingar	15

Ålder, paritet och bröstcancer

Early age at first term birth is related to lifetime decrease in breast cancer risk. **1**

Increasing parity is associated with a long-term risk reduction, even when controlling for age at first birth. **1**

The additional long-term protective effect of young age at subsequent term pregnancies is not as strong as for the first term pregnancy. (1)

A nulliparous woman has approximately the same risk as a woman with a first term birth around age 30. (1)

Breast cancer risk is transiently increased after a term pregnancy. (1)

Induced abortion is not associated with an increase in breast cancer risk. (1)

Recognized spontaneous abortion is not associated with an increase in breast cancer risk. (1)

Long duration of lactation provides a small additional reduction in breast cancer risk after consideration of age at and number of term pregnancies. (1)

Pregnancy-induced hypertension is associated with decreased breast cancer risk. (2)

Maternal DES exposure is associated with an increase in breast cancer risk. (3)

Strength of Evidence Ratings: **1** = Well established, 2 = Weight of evidence favors

Ålder för första barnet och cancerrisk

Relative risk (RR) and its 95% confidence interval (CI) for cervical cancer, endometrial cancer, ovarian cancer and breast cancer by maternal age at first birth adjusted for parity, and by parity adjusted for maternal age at first birth

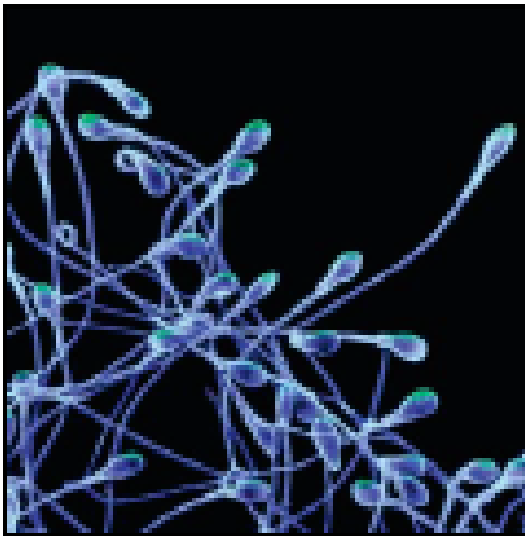
Maternal age at first birth (years)	Cervical cancer			Endometrial cancer			Ovarian cancer			Breast cancer		
	n	RR	CI	n	RR	CI	N	RR	CI	n	RR	CI
≤19	54	1.00	–	9	1.00	–	29	1.00	–	102	1.00	–
20–24	68	0.59	0.41–0.85	53	2.78	1.36–5.64	66	1.08	0.69–1.68	343	1.58	1.26–1.97
25–29	26	0.41	0.25–0.67	63	6.14	3.04–12.39	54	1.61	1.01–2.55	275	2.38	1.89–3.00
30–34	8	0.46	0.21–0.99	15	5.31	2.30–12.25	26	3.00	1.74–5.15	105	3.49	2.64–4.60
35–39	1	0.19	0.02–1.43	8	9.14	3.33–25.05	10	4.18	1.98–8.79	33	4.03	2.68–6.06
≥40	–	–	–	–	–	–	–	–	–	12	8.05	4.37–14.81
Parity												
1	41	1.00	–	43	1.00	–	52	1.00	–	221	1.00	–
2	56	0.60	0.41–0.87	65	0.68	0.46–1.00	87	0.72	0.50–1.01	408	0.86	0.72–1.01
3–4	60	0.72	0.41–1.28	40	0.55	0.25–1.19	46	0.85	0.47–1.53	241	0.70	0.51–0.96

Mannens ålder

Biological Clock Ticks for Men, Too
Genetic Defects Linked to Sperm of Older Fathers

- Infertilitet
  - Minskad semenvolym
  - Spermiemorfologi
  - Spermiemotilitet

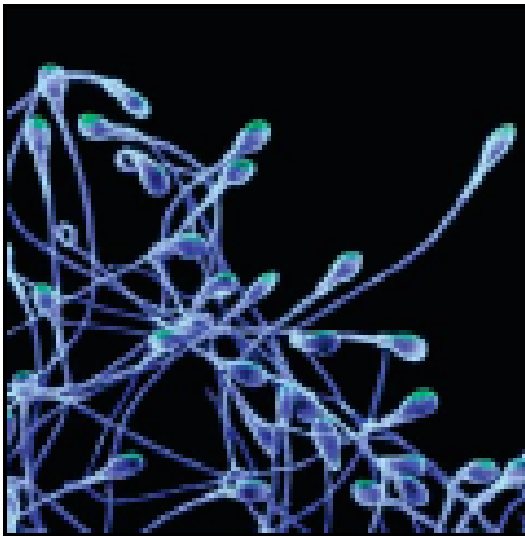
Mannens ålder

Biological Clock Ticks for Men, Too
Genetic Defects Linked to Sperm of Older Fathers

■ Infertilitet

- Minskad semenvolym
- Spermiemorfologi
- Spermiemotilitet

■ Inverkan på foster/barn

□ Spontanabort

Rochebrochard et al, Hum Reprod, 2002

Kleinhaus et al, Ob Gyn, 2006

□ Prematurbörd, fra < 32 veckor

Astolfi et al, Epidemiology, 2006

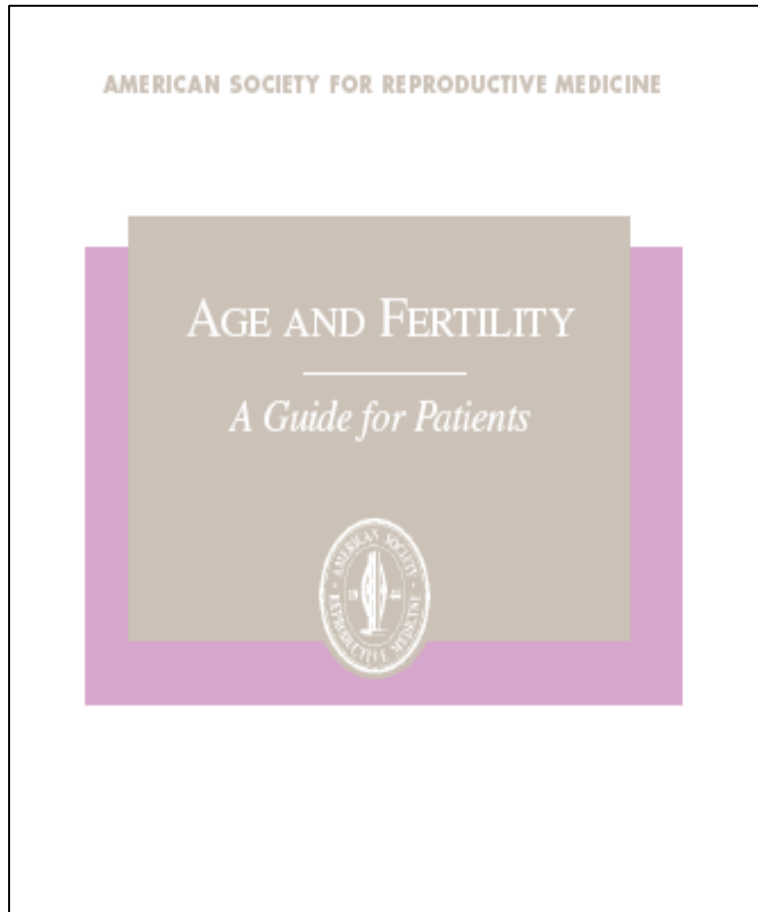
□ Missbildningar

Yang et al, Hum Reprod, 2007

□ Vissa ärftliga sjukdomar

Aperts syndrom, Marfans syndrom
achondroplasi

Patientrådgivning

SUMMARY

Your fertility naturally declines as you get older. When this decline begins, however, and the rate at which it progresses vary widely in women. Generally, fertility begins to drop in your late 20s or early 30s and falls more rapidly after the age of 35. If you decide to attempt pregnancy after age 35, it is important that you obtain information on appropriate testing and treatment while remaining realistic about your chances for success with infertility therapy. By learning about all of the options and being aware of your own needs and goals, you and your partner will be prepared to make the best decisions for you both.

”Your fertility naturally declines as you get older. When this decline begins, however, and the rate at which it progresses vary widely in women. Generally, fertility begins to drop in your late 20s or early 30s and falls more rapidly after the age of 35” .....

Slutsatser

- Fertiliteten minskar med ökad ålder
  - Assisterad befruktning kan inte fullt ut kompensera för detta
  - Risk att man inte får de barn man önskar
  - Barnafödandet minskar totalt i samhället
  - Minst risk för perinatale komplikationer mellan 20-35 år, måttlig riskökning efter 35 år, men risken fr.a. ökad efter 40 år (spontan abort, intrauterin fosterdöd, diabetes, hypertoni, previa/ablatio, sectio, kromosomavvikelser, prematurbörd, perinatal mortalitet)
  - Ekonomiska effekter; ökat vårdbehov
  - Sociala fördelar?
  - Behov av mer information och rådgivning?
-